

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【南排灣語】 高中學生組 編號 3 號

temalidu a sinan senay nia vuvu

izua uri ku sitjaucikel a senay nia vuvu anga, nutja sisenay tjapadjalim
itjen a mumalj uta, inika tjen a masupisupil. saigu a kisedjam tua
nanguanguaq a quljav nua quljimamaraw, “ nu i ljegelejegan sun,
nasequljimamaraw sun. ” nu ika kaqepuan maruquljimamaraw a su
kinanguanguaqan aya. kisun a kemeljang? aicu a quljimamaraw namasan
sipakalevaleva sipapiayan tua vavayan! a uqaljaqaljay nu kiqujimamaraw
sipakaleva ta sudju, nu nageaugaw anga azua vavayan, sipagalju
sapacaingan a kuidri a pakialalang a kizenger! paru situcuan a sipacaicaing a
lalang, temalidu a paqulid a sicuacuyan!

“ nudjemeli ti ljiadadan ti ljiakakain aya men! ” nulemangdanga tua
quililj a qayaqayam, namapuzangal tu uri secevang tua sudjusudju aya.
“ kavalanga liapiap palaliqun tu punat! ” pukavala tu meqayaqayam a
tjemkulj tua gadu sa kipepu tua sudju siniaya. izua uta “ kavalanga
liavangen patatizulj tu semekeljen! ” kavala a paljangpang sitjizutjizulj a
umaq a maqiljainu, inika matjatjaulaula a ljemitaqadav siniaya.
“ tjamulamulang i surur marekutj aken ararac ” aicu a pausev a vavayan ,
ikaken a temuru a kisulid siniaya. kasicuayan, pakatuasenay a pakinemenem

tua ika penaqetelengan a vavayan a uqaljay, mavanu tja sikeljangan tua
namakuda a pacengceng a kakudan a situluan kasicuayan. nu seman qimang
ta sacemel, “ paljayljay qucengelan rudangasan ki ku pinalaliljuk a ku
paljayljay ”. qucengelan nu aya nadjemameq ta vavui, rudangasan nu aya
nadjemameq ta sizi, qudjeljeman nu aya nadjemameq ta takec. rugusan nu
aya nadjemameq ta venan. matazua pinakacadja a sikizengezenger tua
inalapan kaqemalju.

aicu a sinitjaucikel a marekasenay, tjara madjuludjulu satjekacaqu,
ljakua sinivulungan a kakayan, maru azua qayaqayam(liapiap)aya;
gadu(punat) aya; temkulj(palaliqun) aya, paljangpan(liavangen) aya.

tjalja mapaqenetjan, tjalja ljemakacan a senay a sicuayan! timitja a
paiwan zuku, a kemasicuay maretimaljimalji masanlialiaw a sisenayan.
nuljemayuz, nucemangit, numasalut, numaljeveq, nu seman qimaqimang, nu
pusausau, nu salialim katua nu masudjusudju, macaqu aravac a sicuayan,
sisanparutavak, sisanvukay a puzangalan, a tjengelayan, a valivulan, a
sinljavakan, a penuljat i vinarungan. Aicu a marka senay nia vuvu anga,
ulja tja sisenasenay a palalaut anga.

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【南排灣語】 高中學生組 編號 3 號

精彩的古謠

以前的古謠很精彩，是耆老們年輕時在唱的情歌，藏著人生的哲理，他們會借用吉丁蟲光彩耀目，來形容美麗的心儀的姑娘。「在眾人的地方你永遠像是吉丁蟲般的出色！」當時吉丁蟲是表達愛意的禮品！男士會將吉丁蟲送給心儀的女生，女生會放在斗笠亮相，當成飾品裝扮！

遇見會報喜的鳥是好預兆！「在路上遇到會笑的鳥，原來是會遇見你！」路上遇見鳥笑聲，期待能與人相見的心情表露無遺！

以前生活保守，男女的行為舉止不可以隨便。有首歌在隱喻男子臨危不亂、謹守分寸的意思。還有歌謠是用來誇耀及獵到的獵物！如：'ucengelan 是隱喻長得黑黑的山豬、kavaluan 是隱喻已長獠牙的山豬、'udjeljeman 是隱喻滑順光澤的山羌、rudangasan 是隱喻攀岩走壁的山羊、rugusan 是隱喻頭上頂枝桠的鹿。

鳥、山、飛翔、烏龜、等的名稱都是古語，學會傳唱古謠和重新認識古語，會有不一樣的收穫！排灣族的歌謠種類很多，包括婚、喪、喜、慶、工作、離別、五年祭、打獵讚頌等，希望我們能一直傳承下去。